

Az Öt Boros Lány

A kép az édesanyám nyolcvanadik születésnapján készült az öreg ház kertjében. Ülő sorban balról: Révész Endréné (Boros Júlia), Engelsmann Jánosné (Boros Katalin), Stark Sándorné (Boros Erzsébet). Áll balról jobbra: T. Nándorné (Boros Lenke) Varga Zoltánné (Boros Piroska). Lenke volt a legidősebb, nyolcvanhét éves korában, 1983-ban halt meg. Piroska volt a legfiatalabb, ő kilencvenegy éves korában, 2002-ben halt meg. Júlia nyolcvanegy éves korában, 1983-ban halt meg; Katalin, a mamám nyolcvanéves korában, 1977-ben halt meg. Erzsébet nyolcvanhárom éves korában, 1983-ban halt meg. Mindnyájan Szegeden haltak meg, ott is vannak eltemetve a zsidó temetőben. Hárman tehát ugyanabban az évben haltak meg. Mind az öt testvért Szegedről vitték el Bécsbe, és a családdal együtt éltek túl a deportálást. 1944-ben együtt kerültünk a gettóba, majd a

téglagyárba. A gettóban nem lakásban, hanem az árkádok alatt laktunk. Szegeden a zsinagóga körül volt a gettó, de a temetőben is volt egypár lakás, a nagymamáék oda kerültek. Áprilisban vége volt az iskolának, utána nem sokkal kellett beköltözni a gettóba, ahol mindössze kábé két hétig voltunk. Június tizenharmadikán ment el az első transzport a téglagyárból, ahová a szegedi és más vidéki gettókból gyűjtötték össze az embereket. Ebben az időben Szegeden kétezer-kétszer-ötszáz zsidó élt, de a téglagyárba körülbelül ötezer zsidót gyűjtöttek össze. A többieket a Szeged környéki falvakból. A téglagyárból kivittek bennünket a Szeged Rókusi pályaudvarra. Miután elvitték az első csoportot, a többiekből megint összeállítottak egy listát. Ebből is kitelt egy vagon. Másnap vagy harmadnap megint csináltak egy csoportot, és aki listán volt, az maradt ott a téglagyárban. Apám mindig azt mondta, nem megyünk mi tovább, hátha jönnek a partizánok! A férjemék családja elment a második transzporttal, el is jutottak Miskolcig, de szerencsére lebombázták a síneket, és így őket Strasshofba vitték. Mi pedig, ebben volt anyám, nagyanyám, anyám testvérei, már egyenesen Strasshofba kerültünk. Körülbelül egy hétig tartott az út. Valahogy nem emlékszem arra, hogy bírtuk a vagonban, csak arra, hogy összezsúfolódva ültünk. Strasshofban nem maradtunk sokáig, talán egy hétig. Ez csak egy gyűjtőhely volt. Innen bevittek bennünket Bécsbe, a Rothschild menedékházba, ahol háromemeletes priccsek voltak. Itt mindent, amink még volt, elloptak tőlünk. Hogy kik, azt nem tudom, de éjszaka még a cipőmet is ellopták. Ebben a menedékházban különlegesen jó helyzetben voltunk valahogy. A családok együtt maradhattak, és hihetetlen: a két nagymama, a nagymamánk két sógora, a feleségeik, az unokáik, még a nagymama testvérének a fia is velünk volt, voltunk vagy harmincan. Egy gázgyárba jártunk dolgozni, ahol salaktéglákat csináltunk. Én is feliratkoztam munkásnak, hogy az anyám mellett maradjak. Az anyám gépnél dolgozott, mi, gyerekek -- voltunk egypáran -- rakodtuk a deszkákat, ezt, azt, amazt. Miután leégett ez a hely, ahol el voltunk szállásolva, átvittek minket ismét egy iskolaépületbe. Ez már 1944 tele volt, és itt jóval többen voltunk összezsúfolva, legalább hét-nyolcszáz ember. Innen már csak romeltakarításra vittek bennünket, nem a gázgyárba. Apám néha tudott suszterkedni az osztrákok részére, azért is kapott valami ennivalót, meg pénzt is. Egyébként ekkor már szabadon mászkáltunk. Aztán egyszer úgy volt, hogy továbbvisznek minket Linzbe, de apám kijelentette, hogy nem megyünk. Eddigre már nem volt nagy rend. Visszamentünk a kiégett iskola pincéjébe, itt legalább meleg volt, mert még parázslott minden. Tíz napot voltunk itt, míg végül 1945. április nyolcadikán felszabadultunk. Az pedig egy csoda, hogy velem együtt a szüleim, anyai nagymamám és mind a hat lánya, a férjek és gyerekek is túléltek ezt a bécsi deportálást.